

Մեզ ժառանգած գանձի, օ՛վարների և հեղինակների հետ...

Այունյաց երկիր

Գինը 100 դրամ:

№ 10 (283) 26 ԱՊՐԻԼԻ 2013Թ.

www.syuniacyerkir.am

14 հանքավայր՝ 664 քառակուսի կմ-ի վրա

Մեղրիում ապրելի իրոք ռիսկային կղաճառ, եթե նախատեսված հանքարդյունաբերական ծրագրերը կյանքի կոչվեն

ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐ

«Այունյաց երկիր» 2013թ. փետրվարի 28-ի համարում (տես նաև՝ «Այունյաց երկիր», 16 հունվարի 2013թ.) տեղեկացրել էինք, որ ս.թ. հունվարի 25-ին Մեղրու ավազանին ուղերձ է հղել ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանին: Ուղերձն ընդունելիս ավազանին ղեկավարվել է «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների մասին»

ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածով՝ բնակիչների կողմից համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմիններին հղած դիմումը: Ավազանին մտահոգություն էր արտահայտել շրջանում վտանգված բնապահպանական վիճակի կապակցությամբ և խնդրել ՀՀ նախագահին՝ Մեղրու տարածքում առաջացած բնապահպանական խնդիրը, ինչպես և տարածաշրջանում գործող ու արտոնագիր ստացած նոր հանքավայրերի շահագործման ու դրանից բխող հրատապ հարցերը քննարկել ՀՀ կառավարությունում և գիտությունների ակադեմիայում՝ նախապես տեղում անցկացնելով իրավիճակի մասնագիտական և բազմակողմանի ուսումնասիրություն:

Պաշտոնական պատասխան, որքանով տեղյակ ենք, այդ ուղերձին դեռևս չի տրվել, թեև օրենքով մեկամսյա ժամկետ է սահմանված՝ ավագանու ուղերձին պատասխանելու համար: ՀՀ բնապահպանության նախարարությունից իմանում ենք մինչդեռ, որ այդ նախարարությունում քննարկվել է մեղրեցիների մտահոգությունը և նախարարության դիրքորոշումը հայտնվել **Շարունակությունը՝ էջ 3**

Միայն թե հույսը չմարի

Կռունկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս...

ԱՐՏԱԳՈՐԹ

Թեման հուշեց ընթերցողը, առաջարկեց ակամա՝ չպատկերացնելով անգամ, որ հենց ինքն էլ դառնալու է հողվածիս «միմի» հերոսը: ...70-ամյա ամուսիններ են, կենսաթոշակառուներ: Հարցրի որպիսությունները, և ի պատասխան՝ գնում ենք... մենք էլ... Փորձեցի գոնե արտաբուստ ցույց չտալ զարմանքս, բայց չգիտես ինչու, ինձ թվաց՝ մեղքի զգացում կար երկու հատիկ բառի մեջ՝ գնում ենք... Չէ, չփորձեք գուշակել՝ ովքեր են ակնարկածս հերոսները, որովհետև նրանց կարելի է հանդիպել ամեն քայլափոխի, մեր երկրի տարբեր անկյուններում: Իսկ երբ հանդիպեք նրանց, նրանք առանց հրավերի ձեզ կմատուցեն «մեղք գործելու» պատճառները: «Մի կյանք ենք ապրում, կարոտում ենք երեխաներին, թոռներին, ինչքան կարելի է միայնակ ապրել»:

Հարիք, որը «հրեշ» կերպարանքով իր ճիրաններում է պահում միլիոնավոր մարդկանց ճակատագրերը: Այն կաթվածահար է անում երկիր-հայրենիքը բառի լայն իմաստով: Ու գնում են, գնում են միայնակ, զույգերով, խմբերով, ընտանիքներով... ընտանիք... Կարծում են՝ այսօր ավելի քան արդիական են ընտանիքներն արժեւորող հետեւյալ տողերը: «Ազգերի գորությունն ընտանիքների մեջ է, գորավոր է այն ազգը, որն ունի գորավոր ընտանիքներ...»: Իսկ քանի՞-քանի՞ ընտանիքներ են կուլ գնում արտագաղթի մագիլներին: Ինչու հարցին՝ քայքայված ընտանիքները մի պատասխան ունեն՝ լավ օրից չէ... Իսկ լավ օրվա ծայրը, ավա՛ր, այդպես էլ չի երևում: Հետեւե՛լ էք՝ ազդագրային վահանակներին որքան են շատացել «Վաճառում են բնակարան» հայտարարությունները: Ա՛յ, այդ գայթակղիչ հեռուները... ...Գնալու որոշում կայացնելն այնքան էլ հեշտ չէր, բայց անհրաժեշտ էր, երեխաներն ավարտում էին դպրոցը, ուսման հարց պետք է լուծեին: Ու գնաց, որովհետև չգնալ չէր կարող, բայց... Մի քանի ամիս անց նրան բերեցին, բե-

Միայն

րեցին, որովհետև ինքն այլևս գալ չէր կարող... Անցել են տարիներ, առաջին հայացքից այսօր ամեն ինչ լավ է այդ ընտանիքում, բայց կարելու, մի շա՛տ կարելու բան պակասում է ընտանիքի լիակատար երջանկությանը՝ հա՛յրը: Երկար են մտածել, որպեսզի արդարացուն գտնեն, հետ պահեն նրանց՝ ճանապարհ ընկ- **Շարունակությունը՝ էջ 2**

Ուրանի հանքարդյունահանման և մշակման վրանգները

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ի պատասխան Հայաստանում ուրանի պաշարների շուրջ Ռուսաստանի հեղաքրքրության մասին վերջերս հնչած լուրերի՝ կցանկանալի ներկայացնել դրա հետեւանքների ճշմարիտ և իրական պարկերը, որպիսին սպասվում է Հայաստանին, եթե ուրանի հանքարդյունահանումն ու մշակումն իրականություն դառնան: Չնայած հստակ չէ, թե որքան ուրան կա Հայաստանում (խորհրդային բնագերծներն այս քանակը ցածր էին գնահատում), այնուամենայնիվ, թվում է՝ ակտիվ հեղաքրքրություն կա Հայաստանում ուրանի արդյունահանում սկսելու շուրջ:

Կարիք չկա ասելու, որ Հայաստանի Կանաչների միությունը, ինչպես նաև հանրությունն ընդհանուր առմամբ, դեմ են Հայաստանում ուրանի հանքարդյունահանմանը: Հաշվի առնելով Հայաստանի շատ փոքր չափը և տարիք առնող ստոմային էլեկտրակայանը, որը գործում է առանց ճառագայթման արժանկան կամ շրջակա միջավայր արտանետումների որեւէ ընդունելի վերահսկողության չափանիշների, ակնհայտ է, որ բացարձակապես ցանկալի չէ ավելացնել երկրի միջուկային ճառագայթման աղտոտվածությանը: Մյուս կողմից, եկեք վստահանանք, որ հասկանում ենք, որ ուրանի արդյունահանումն ու մշակումը Հայաստանում այն ՉԵՆ դարձնելու «ատոմային էներգիայի խաղաղ շահագործման ամբողջական ցիկլի» տերը, ինչպես փորձում է մեզ համոզել Ատոմային էներգիայի Ռուսաստանի դաշնային գործակալության (Ռոսատոմի) ղեկավար Սերգեյ Կիրիենկոն: Ատոմային վառելիքն ինչպես քաղաքացիական, այնպես էլ ռազմական նպատակներով օգտագործելու համար արդյունահանման և մշակման փուլերից հետո, կարիք կա հաջորդիվ ուրանը հարստացնելու: Այսպիսով, Հայաստանն ամեն դեպքում ստիպված է լինելու միջուկային վառելիք ներկրել իր ծերացող ստոմակայանն աշխատեցնելու համար: Այժմ, քանի որ միջուկային ճառագայթման ուռուցքածին և մուտագեն հատկությունները լավ հայտնի են, կցանկանալի համառոտ ամփոփել հենց ուրանի հանքարդյունահանման և մշակման ճառագայթմանը հատուկ ձեւերն ու վտանգները:

Ուրանի հանքարդյունահանման վրանգները

Բաց հանքարդյունահանման ժամանակ, երբ հեռացվում է հողածածկույթը, ինչպես նաև փակ հանքահանության դեպքում, ոչ հանքաքարային տարածքներում թունեղներ փորելիս, արտադրվում է մեծ ծավալով անպետք հանքաքար (հանքանյութ չպարունակող հանքաքար): Այսպես կոչված անպետք հանքաքարի կույտերը, սովորական քարերի համեմատ, ռադիո- **Շարունակությունը՝ էջ 7**

